

VIŠEŠKOLSKO STRUČNO OBRAZOVANJE I POVEĆANJE ZAPOS LJIVOSTI U PRIVREDI

SHORT CYCLE OF HIGHER EDUCATION -
SCHE AND EXPECTING LEARNING
OUTCOMES FOR GREATER EMPLOYABILITY
IN REAL ECONOMY

mag. Majda Kralj
Bolonjski eksperti 2011- 2013

VIŠEŠKOLSKO STRUČNO OBRAZOVANJE U SVETU - SCHE

- ◉ **VIŠEŠKOLSKO STRUČNO OBRAZOVANJE = Short Cycle of Higher Education**
- ◉ **u svetu nazivi:** Community colleges, Further Education, Diploma degree, Associate Degree ...
- ◉ **Države OECD:** studira čak 1/3 populacije (v SAD postoji SCHE od 1901 godine!, jako zastupan v Kanadi, Avstraliji, Novom Zelandu idr.)
- ◉ **Države EU:** level- nivo 5 V EQF, studira 2,5 mio ljudi (Francuskoj, Velikoj Britaniji, Nizozemskoj, Danskoj idr.), neke države u Evropi ga još nemaju implementiranog - jugoistočna Evropa ili su varijacije tog studija (može biti kraći ili duži studij) npr. Republika Češka
- ◉ **Država SI:** VSS od 1996 godine, potpis deklaracije o jedinstvenom Evropskom VS prostoru u Bologni 1999, samostalan zakon VSS u 2004, 2005- 2008 prenova sa Bolonjskom i Kopenhaškom deklaracijom - kreditni sistem 120 KT, 2 godine, priloga diplomu u engleskom jeziku, određivanje i osiguravanje kvalitete kako dio VS studija) = 3 stub u tercijarnom obrazovanju, prenova zakona u 2013.

POSLANSTVO SCHE

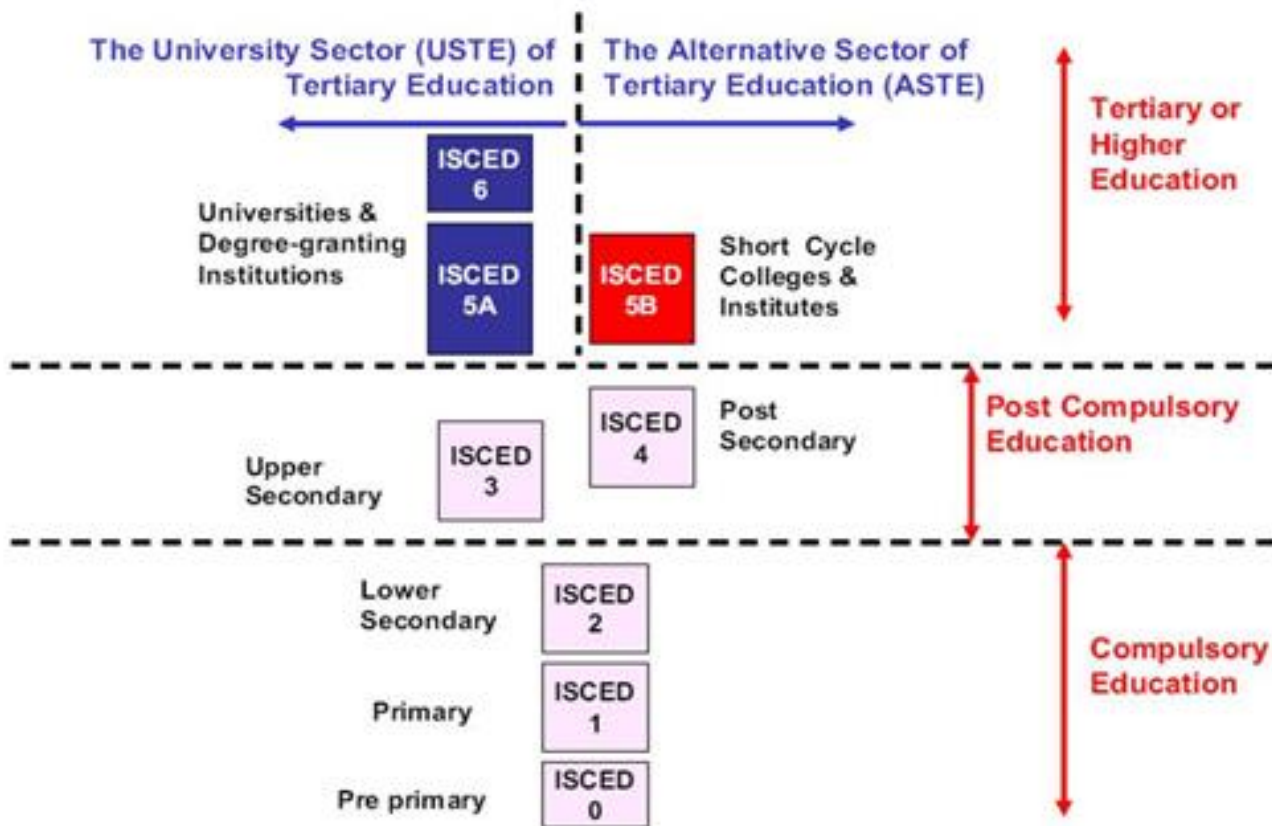
- ◉ brzi prienos stručnih znanja,
- ◉ prilagođeno **regionalnim potrebama privrede i zapošljavanje** (srednji menedžment i poduzetništvo),
- ◉ **razvoj programa zajedno sa privredom**,
- ◉ pridobivanje kvalifikacija za **ulazak na tržište** rada ili kao pristup u visokoškolske institucije,
- ◉ **cjeloživotno učenje**, prekvalifikacija (part - time studiji), nezaposleni
- ◉ **smanjenje osipanja** v visokom školstvu,
- ◉ **fleksibilno obrazovanje**.

PREPORUKE SCHE

International Seminar SCHE and Community Colleges in Europe and the United States, junij 2012, Amsterdam (EURASHE, BIBB, AoC):

- Svaka država neka ima u **potpunosti priznan SCHE**, koji ima osnovu na **Dublinskih deskriptorima** kao Intermediate Level in Higher Education“
- Uključen u **Bolonjski proces kao razina 5 B v EQF**,
- **Most između visokog školstva (razina 6) i srednjim školstvom (razina 4)- missing link=5 (SCHE)**
- **Države sa unificiranim sistemom VS (anglosaske države)- samostalne institucije (Colleges)**
- **Države sa binarnim sistemom VS (kontinentalne države- Nizozemska, Belgija, Danska, Irska, idr) - (University of Applied Sciences, University colleges), SCHE kao samostalni dio u ovim institucija**

SHEMATSKI PRIKAZ TERCIJARNOG OBRAZOVNOG PROGRAMA

ZAPOŠLJAVANJE IN TRŽIŠTE RADA

- **Koncept *zapošljavanja* je u svih** dokumenata **bolonjskog procesa** kao ključni koncept kod reformiranja visokog školstva u državama u Evropi (5 mio nezaposlenih mladih!)
- SI: nezaposlenost - među diplomanata **oko 3%** iz **višeškolskog stručnog obrazovanja**, diplomanata iz visokog školstva je 13% = strukturna nezaposlenost (društveni studiji)
- Udio: do 20 % diplomanata visog stručnog obrazovanja ; 80% part time studiji= sveživotno učenje

»learning by doing«

VEZ IZMEĐU VSS I TRŽIŠTEM RADA U RS

- Kurikulumi sadržijo **40 %** za praktično obrazovanje u privredi
- naglas na **generičkih (jezične, poslovne i komunikacijske) i stručne - specifične kompetencije**
- **Predavači- najmanje 3 godine rada u privredi** ili na razvojnom radu za privredu i pedagoško andragoška praksa.
- **Podloga za nastanak studijskih programa su profesionalni standardi zanimanja** koje pripremio stručna udruženja privrede = **narudžbe poslodavaca obrazovnoj sferi** koje kompetencije neka diplomant ima i kakva je njegova uloga u raspodjeli rada. U NQF = nivo 6/1u Klasius-u.

PROGRAMI VSS U REPUBLIKI SLOVENIJI

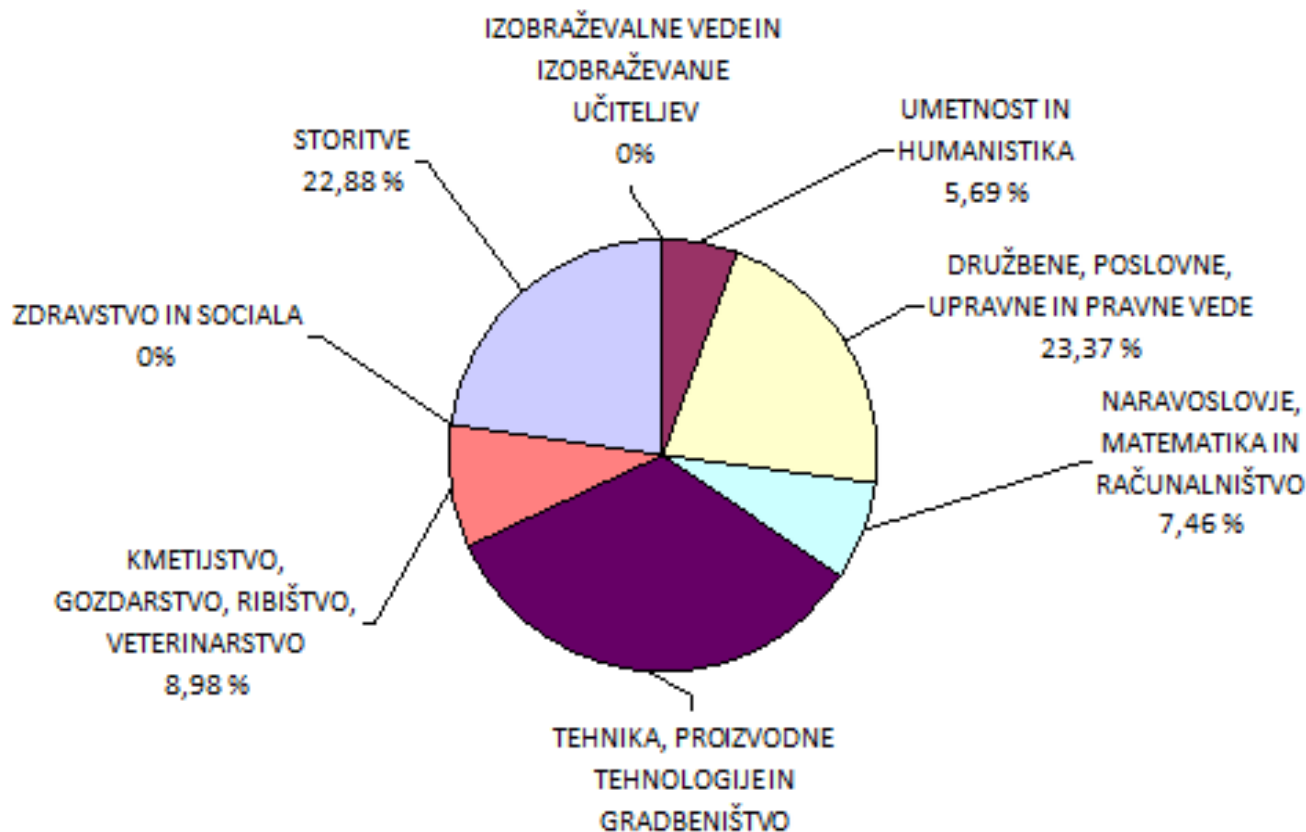
2013 / 2014: 52 višjih škola (28 državnih u školskih centrima, 2 samostalne i 22 privatnih u poduzetničkih društvih, 2 koncesija)

29 različnih studijskih programa:

- 1. Bionika
- 2. Ekonomist
- 3. Elektroenergetika
- 4. Elektronika
- 5. Fotografija
- 6. Geotehnologija i rudarstvo
- 7. Ugostiteljstvo i turizam
- 8. Šumarstvo i lovstvo
- 9. Građevina
- 0. Hortikultura
- 11. Informatika
- 12. Lesarstvo
- 13. Logističko inženirstvo
- 14. Kozmetika
- 15. Medijska produkcija
- 16. Mehatronika
- 17. Naravovarstvo
- 18. Oblikovanje materialov
- 19. Organizator socijalne mreže
- 20. Poslovni sekretar
- 21. Strojarsstvo
- 22. Telekomunikacije
- 23. Upravljanje podeželja i krajine
- 24. Ustni higienik
- 25. Varstvo okoline i komunala
- 26. Prehrana
- 27. Varovanje
- 28. Velnes
- 29. Velnes (Doba)

UPISNA MESTA VSS

- Udio upisnih mjesta po područjima KLASIUS-P u studijskoj godini 2012/2013 za redoviti studij (polovina tehnika i prirodoslovje)

REGULACIJA KVALITETE VSS

- ◉ **Vanjske institucionalne/programske evaluacije** - NAKVIS po mjerilima za visoko školstvo, svakih 5 godina
- ◉ **Inspekcija ministarstva MIZŠ** - redoviti i izvanredni pregledi
- ◉ **Akreditacije/reakreditacije programa**- MIZŠ, svakih 5 godina
- ◉ **EU projekt IMPLETUM 2011**: 20 škola dobilo oznaku za uspostavljen sistem kvalitete u VSS
- ◉ 3 privatne škole s **međunarodnom standardom ISO: 9001:2008**, evaluacije svako godinu
- ◉ nekoliko škola **oznaka POKI**- Ponudimo odraslim kakovostno izobraževanje, evaluacije na 3 godine

MOGUĆNOSTI ZA POBOLJŠANJE VSS:

- Zastarjela znanja zbog **predugih administrativnih postupaka akreditacije** na MIZŠ.
- **Preniski postotak diplomiranja redovitih studenata.**
- **Premala autonomija škola:** otvoreni kurikulum i habilitacija predavača kao u VS.
- **Racionalna mreža škola:** regijski centri/ politehnike s više programa.
- **Prelaznost diplomata u sve VS programa.**
- **Viša međunarodna mobilnost studenta i predavača.**
- **Zajednički međunarodni programi.**

- Prije svega = **naglasak na ishodima učenja/Learning outcomes i na studente usmjeren studij/Student centered Learning** (Komunike ministarske konferencije, Bukarešta 2012)

DANAS ZA SUTRA,

JER SUTRA POČNE VEČ DANAS!

◉ majda.kralj@academia.si